

OD REDAKCJI

Nowy paradygmat polityki regionalnej kładzie nacisk na tzw. terytorializację polityki rozwoju. Zarządzanie procesami rozwojowymi odchodzi od zunifikowanego podejścia sektorowego, skoncentrowanego na poszczególnych branżach gospodarki, na rzecz wzmocnienia układów terytorialno-przestrzennych, nie zawsze zbieżnych z granicami administracyjnymi. Stymulowanie rozwoju uwzględnia więc charakter terytoriów, czyli szeroko rozumianych „miejsce”. Stąd pojęcie *a place based policy*, czyli polityki rozwoju skoncentrowanej na miejscach, zarówno z ich barierami, jak i potencjałami rozwojowymi. Wzmacnianie endogenicznych zdolności do kreowania korzystnych zmian w przestrzeni społeczno-gospodarczej oznacza też zwiększenie nacisku na rozwiązywanie konkretnych problemów i pobudzanie istniejących możliwości rozwojowych. Oznacza to, w szczególności, przesunięcie roli administracji publicznej w procesach rozwojowych. We współczesnym społeczeństwie powiązań sieciowych administracja – zawsze uwarunkowana normami prawnymi i zakresem terytorialnym swoich kompetencji – musi nauczyć się „odzyskiwania zdolności rządzenia”. Odbywa się to między innymi przez kompromisy z innymi partnerami publicznymi oraz organizacjami społecznymi i gospodarczymi. W powyższym kontekście kluczowego znaczenia nabierają zjawiska, którym poświęcony jest niniejszy numer Zeszytów Naukowych ISP „Zarządzanie Publiczne”.

Wiele tekstów odnosi się do kwestii zmieniających się ról administracji publicznej. Dagmara Mazur w artykule *Współpraca sektora nauki, biznesu i administracji publicznej jako główne wyzwanie współczesnej polityki rozwoju miasta na przykładzie Krakowa* podkreśla konieczność kształtowania przez władze miejskie proinnowacyjnej współpracy między sektorem nauki, biznesu i administracji publicznej. W kolejnym artykule, zatytułowanym *Wpływ upowszechniania wybranych projektów samorządowych na zarządzanie*, Tomasz Paętko ukazuje proces zarządzania projektami realizowanymi przez samorządy powiatowe. Te dwa teksty obejmują zagadnienia związane ze zmianami formuły funkcjonowania administracji publicznej, uwzględniającymi szeroko rozumiany dialog z podmiotami społecznymi i gospodarczymi.

Rosnącego znaczenia w nowej polityce regionalnej nabierają obszary funkcjonalne, czyli terytoria posiadające wspólne cechy geograficzne, społeczno-gospodarcze i przestrzenne. Zarządzanie nimi stanowi dziś największe wyzwanie dla sfery decyzyjnej w gospodarce przestrzennej. Zagadnieniom tym poświęconych jest kilka tekstów niniejszego numeru Zeszytów Naukowych. Artur Hołuj w artykule *Wybrane aspekty zarządzania rozwojem na obszarach dotkniętych procesem urban sprawl w Polsce* ujawnia, jakie konsekwencje pociąga za sobą niekontrolowany lub słabo kontrolowany rozwój zabudowy w terenach podmiej-

skich. Trzy kolejne teksty to studia przypadków polskich miast, analizowane z perspektywy różnych aspektów metropolizacji. Martyna Basaj w artykule *Znaczenie tożsamości metropolitalnej na przykładzie działań planistycznych Poznania* prezentuje rolę świadomości społecznej w kształtowaniu obszaru funkcjonalnego miasta. Analiza zagadnień związanych z krajobrazem kulturowym – a w tym ujawnianie prawnych aspektów ochrony krajobrazu, które mogą zostać wykorzystane przez instytucje związane z systemem ochrony dziedzictwa – to tematyka tekstu Agnieszki Pudełko *Krajobraz kulturowy Katowic jako czynnik kształtowania potencjału rozwojowego*. Szersze spojrzenie na zagadnienia metropolizacji, ale i studium przypadku zarządzania konkretnym obszarem, zawarto w artykule Aleksandra Noworóla *Problemy zarządzania rozwojem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego*.

Wspieranie rozwoju miast – szczególnie polskich metropolii – to jeden z obszarów strategicznej interwencji państwa. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 do obszarów takich zalicza również rewitalizację. Teoretycznym i praktycznym jej aspektem w różnych skalach poświęcone są kolejne artykuły. Mateusz Tomanek, w artykule *Odnowa obiektów sportowych i jej wpływ na rewitalizację miasta na przykładzie Stadionu Narodowego w Warszawie*, pokazuje, jak zmienia się miasto pod wpływem odnowy i nadania nowych funkcji infrastrukturze sportowej. Zmiana, dla odmiany w środowisku wiejskim, stymulująca proces rewitalizacji, może polegać na remoncie szkoły. Proces taki pokazuje Gabriela Majchrowska w tekście *Remont szkoły jako element procesu rewitalizacji w Zebrzydowicach – wyniki z badań własnych*. Kwestie związane z rewitalizacją i cały numer Zeszytów zamyka artykuł Dominiki Hołuj zatytułowany *Rewitalizacja czy jedynie miejska polityka inwestycyjna? Działania władz Krakowa w obszarze poprzemysłowego Zabłocia*, ukazujący, jak niewystarczające dla procesu rewitalizacji są działania władz publicznych, jeśli ograniczają się wyłącznie do realizacji inwestycji publicznych.

Lektura przedkładanego Zeszytu Naukowego ISP UJ pozwoli Czytelnikowi wniknąć w zróżnicowane aspekty przekształceń jednostek terytorialnych, wynikające z nowego sposobu ujmowania polityki rozwoju. Życząc ciekawej lektury, zachęcam do zapoznania się z zawartością bieżącego numeru.

Aleksander Noworól